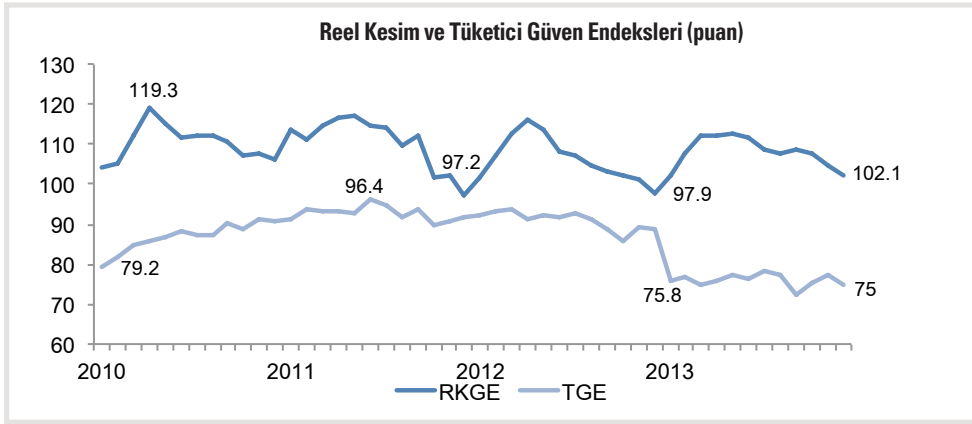

BÜYÜMENİN ÖNCÜ GÖSTERGELERİ: GÜVEN ENDEKSLERİ

Reel Kesim Güven Endeksi (RKGE), Aralık ayında bir önceki aya göre 2,4 puan düşerek 102,1 seviyesinde gerçekleşti. Mevsimsellikten arındırılmış endeks verileri, kaydedilen düşüşün büyük ölçüde mevsimsel olduğunu gösterdi. Endeksin gerilemesinde, gelecek 3 aya dair üretim hacmi ve ihracat sipariş miktarı ile genel gidişat kaleminde gözlenen keskin düşüşler ana etken oldu. Aralık ayında endeksin genelindeki tüm kalemlerde gerileme gözlenirken, endeksi yukarı

yönlü etkileyen tek faktör son 3 aylık sipariş miktarındaki artış oldu. Kasım ayında yükselişe geçen Tüketici Güven Endeksi (TGE) ise, Aralık'ta yeniden aşağı yönlü hareket etti. Kasım ayına göre %3,3 oranında gerileyen Aralık endeksi, böylelikle 75 puan seviyesine indi. Endeksin düşüşe geçmesinde, bir önceki aya göre sırasıyla %5 ve %4,8 oranlarında azalan genel ekonomik durum ile işsiz sayısı beklentisi faktörleri önemli rol oynadı.

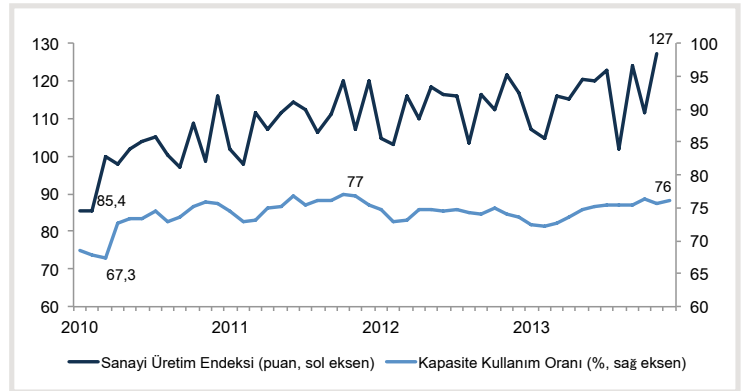

Kaynak: TCMB & TÜİK

Son Çeyrekte
Siparişlerde
Artış VarYılın Son Ayında
Piyasalarda
Güven Düşüşü Geçti

SANAYİ SEKTÖRÜ

Sanayinin ve ekonomik aktivitenin öncü göstergelerinden Sanayi Üretim Endeksi (SÜE), Ekim ayında Bayram nedeniyle yaşadığı dönemsel düşüşün ardından, Kasım ayında yeniden yukarı yönlü hareket ederek 127 puan seviyesine çıktı. Böylelikle, taban yılı olan 2010'dan bu yana en yüksek seviyesini kaydeden endeks, geçen yılın aynı ayına göre ise %4,6 oranında artış gerçekleştirdi. Endeksin artışına tüm mal gruplarının katkı yaptığı gözlenirken, sermaye mallarındaki %8,8 oranındaki artış en dikkat çekici gelişme oldu. İmalat Sanayi Kapasite Kullanım Oranı (KKO) ise, Aralık ayında bir önceki aya göre 0,4 puan artışla %76 oldu. KKO'nun Aralık ayındaki tırmanışına en ciddi katkı, 1,2 puan artış kaydeden yatırım malları üretiminden geldi. KKO, böylece 4. çeyrekte ortalama %76 seviyesine çıkarak, bir önceki senenin aynı dönemine göre %2,5 oranında arttı. Çeyrekler itibarıyla, 2013 yılının en yüksek artışına işaret eden bu gerçekleşme, sanayinin son çeyrek büyümesine, önceki çeyreklere nispeten daha yüksek bir katkı sağlayabileceğinin sinyallerini verdi. Öte yandan, gerek SÜE gerekse KKO bazındaki bu gelişmeler, yatırımların büyüme üzerindeki olumlu etkisinin, son çeyrekte bir nebze daha güçlenebileceğine işaret etti.

Kaynak: TCMB & TÜİK

Sanayi Üretim Endeksi
Rekor KırdıYatırım Malları Üretiminde
Hareketlilik Var

Sanayi Son Çeyrekte Büyümeye Desteğini Artırıyor

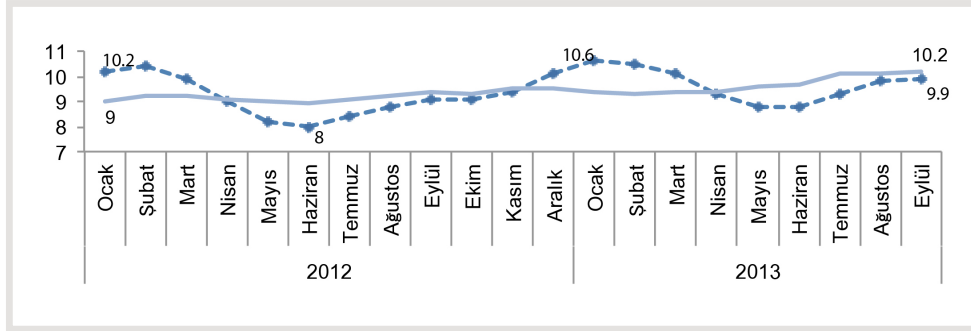
İŞGÜCÜ PİYASALARI

2013 Ağustos ayında %9,8 olan işsizlik oranı, Eylül'de bir önceki yılın aynı ayına göre 0,8 puan artışla %9,9'a yüksel-

di. İşsizlik oranı, böylece 3. çeyrekte %9,7 olarak gerçekleşti. Eylül ayında işgücüne katılım 0,3 puan artarak %51,3 olurken, istihdam oranı ise

0,1 puan düşerek %46,3 oldu. İşgücüne katılım oranının yukarı yönlü hareketinde, 0,5 puanlık yükselişle %31,2 olan kadın işgücünün rol

oyndığı görüldü. Erkeklerde işgücüne katılım ise, sadece 0,1 puan artarak %72,1 oldu. Eylül ayında istihdam edilenlerin sayısı, son bir

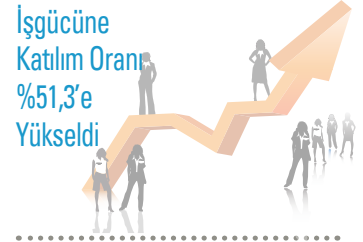

--- İşsizlik Oranı (%) - - - - - Mevsimsellikten Arındırılmış İşsizlik Oranı (%)

yıllık dönemde 336 bin artarak 25 milyon 808 bin kişi oldu. Bu artışın tamamı 468 bin kişilik yeni istihdam gerçekleştiren tarım dışı sektörler-

den gelirken, tarım sektöründeki istihdam ise aynı dönemde 132 bin kişi azaldı. Eylül tarım dışı işsizlik oranı bir önceki yılın aynı dönemine

göre 0,7 puan artarak %12,3 olarak kaydedilirken, genç işsizlik oranı ise 1,4 puan artışla %19,4 seviyesine yükseldi.

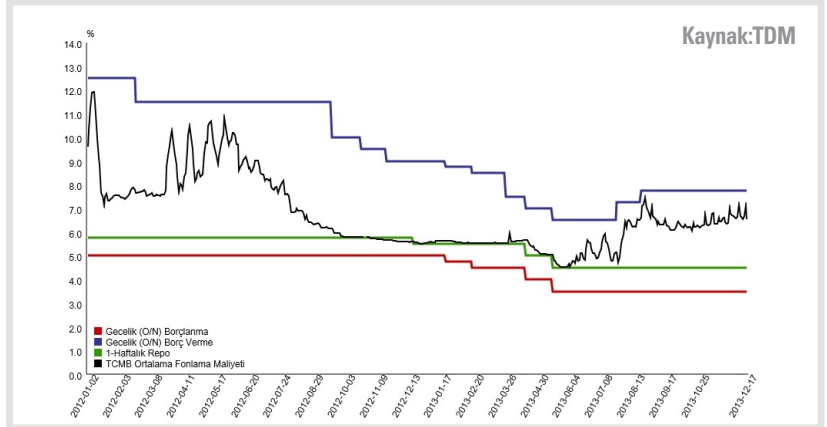
Kaynak: TÜİK

PARA POLİTİKASI ve ENFLASYON

Para Politikası Kurulu, 17 Aralık 2013 tarihli son toplantısında faizleri yine sabit tuttu. Bununla birlikte, döviz kurunun volatilitesinin devam etmesinin de etkisiyle, faize dokunmaksızın piyasalara dolaylı müdahale yapma kararı alındı. Kasım ayında aylık repo ihalelerini kaldırarak likidite sıkılaştırması yapan Merkez Bankası, böylelikle Aralık'ta da sıkılaştırmayı artırıcı iki yeni karara imza atmış oldu. Buna göre, haftalık repo ihalelerinde toplam fonlama miktarı maksimum 6 milyar TL'ye düşürülürken, piyasa yapıcı bankalara sağlanan fonların oranı da, aldıkları DİBS'lerin %2'si seviyesine indirildi. TCMB, 24 Aralık tarihinde ise 2014 Para ve Kur Politikası'nı açıkladı. Açıklamada, yeni yılda uygulanacak temel politikanın, tüketici kredilerindeki büyüme hızının yavaşlatılması ve piyasadaki oynaklığın azaltılması hedefli olacağı belirtildi.

Öte yandan, Kasım ayında %7,32 olarak gerçekleşen tüketici fiyatları enflasyonu (TÜFE), Aralık ayında hafif bir yükseliş kaydederek 2013 yılını %7,4 ile kapadı. Hedefin üzerinde gerçekleşmesine rağmen endişe verici bir tablo sergilemeyen 2013 enflasyonunda en büyük rolü,

TCMB Faiz Oranları (% , 2012-2013 Aralık)

sırasıyla %9,67 ve %9,77 oranlarında fiyat artışı yaşayan gıda ve alkolsüz içecekler ile ulaşım grupları oynadı. Yıllık enflasyona en büyük üçüncü katkı %4,84 hızla yükselen konut grubu fiyatlarından gelirken, 2013'ün en yüksek fiyat artışına ise, %10,52 ile alkollü içecekler ve tütün ürünleri imza attı. Tüketici fiyatları, aylık bazda ise %0,46 oranında yükseldi. Gıda ve alkolsüz içecekler ile ulaşım ve konut grupları, aylık enflasyonun da en belirleyici ilk üç faktörü oldu.

Merkez Bankası TL Likiditesini Kısıyor

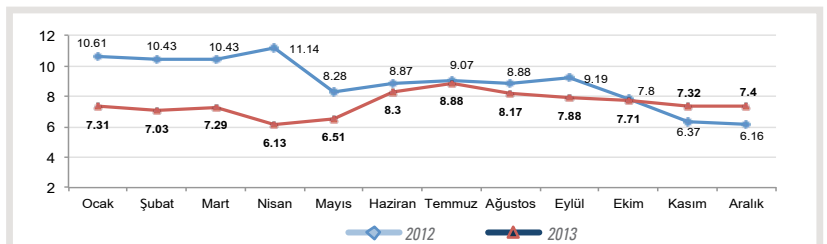
2014 Para Politikasının Hedefinde Tüketici Kredileri Var

2013 Yılı Enflasyonu %7,4 Olarak Gerçekleşti

TÜFE Değişim Oranı (% , Yıllık)

Kaynak:TÜİK

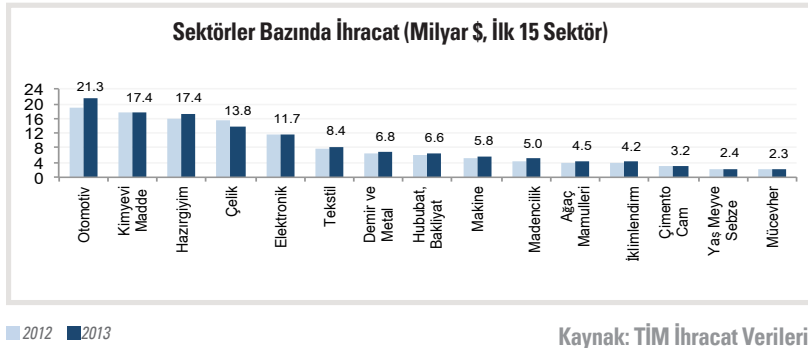
İHRACATTAKİ GELİŞMELER

TİM verilerine göre, Aralık ayında ihracat geçen yılın aynı ayına göre %9,8 artarak 12,99 milyar dolar oldu. Yılın son ayında ihracat şampiyonu, %13,6'lık payıyla yine otomotiv sanayi oldu. Bunu, sırasıyla %12,3 ve %11'lik dilimlerle kimyevi maddeler ve hazır giyim sektörleri izledi. Çelik, toplam ihracattaki %9,2'lik, elektrik-elektronik ise %8,6'lık paylarla, 4. ve 5. sırada yer aldı.

Aralık ayında yıllık ihracat artış hızına en büyük katkı, %14 oranında büyüyen kimya sektörü ihracatından geldi. Genel ihracat büyüme hızına 1,7 puan katkı sağlayan kimya sektörünü, 1,3 puanlık önemli katkısıyla hububat takip etti. Hububat sektörü bu bağlamda, %30,2 oranındaki büyüme hızıyla da dikkat çekti. Tütün ürünleri %36 ile Aralık ayında en hızlı büyüme kaydeden grup olurken, makine ihracatı da

%26,1 oranındaki büyümesiyle ön sıralarda yer aldı. Toplam ihracat büyüme hızını en olumsuz etkileyen sektör ise, %3,5 oranında ihracat daralması yaşayan çelik oldu. 2013 yılı toplamında ise, mal ihracatı yıllık bazda %5,8 oranında artışla 145,4 milyar dolar oldu. Artışın 1,6 puanlık kısmı, %11,8 oranında ihracat artışı kaydeden otomotiv sanayinden geldi. Aynı dönemde sırasıyla %8,3 ve %20,6

büyüyen hazır giyim ve konfeksiyon ile madencilik ihracatı ise, toplam ihracat büyüme hızına 0,97 ve 0,63 puanlık katkı sağladı. İhracata en olumsuz etki ise, yıllık %10,4 oranında düşüş gösteren çelik ürünleri ihracatından geldi. Öte yandan, yıl genelinde ihracatta en hızlı büyüme gösteren sektörler, sırasıyla %118,6 ve %43,5 ile zeytin ve zeytinyağı ile gemi ve yat sektörleri oldu.

2013 Yılında Mal İhracatı
%5,8 Artış Kaydetti

Aralık İhracat Hızına En Büyük Katkı
Kimya Sektöründen Geldi

Yılın İhracat Şampiyonu
Otomotiv Sektörü Oldu

ÜLKELER VE İLLER BAZINDA İHRACAT

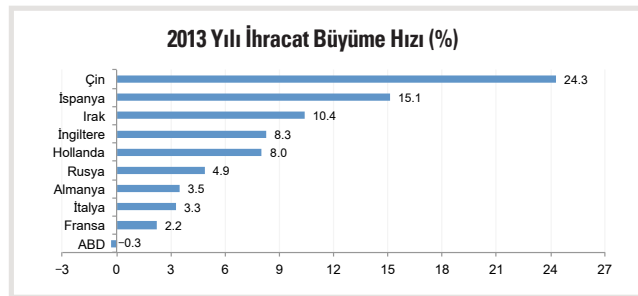
TİM verilerine göre, Aralık ayında en çok ihracat yapılan ilk 5 ülke, Irak, Almanya, İngiltere, Rusya ve İtalya oldu. Yılın son ayında Irak'a yapılan ihracat geçen yılın aynı ayına göre %19

artarak 1,21 milyar dolar olurken, Almanya'ya yapılan ihracat da %17 artışla 1,13 milyar dolar seviyesine ulaştı. 2013 yılı genelinde ise, ihracatta en büyük payı alan ülkeler sırasıyla Almanya, Irak, İngiltere, Rusya

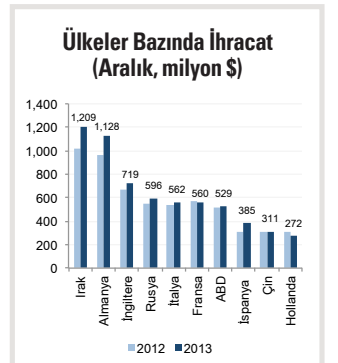
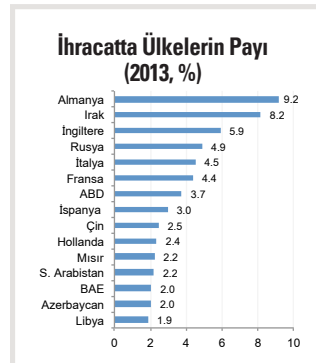
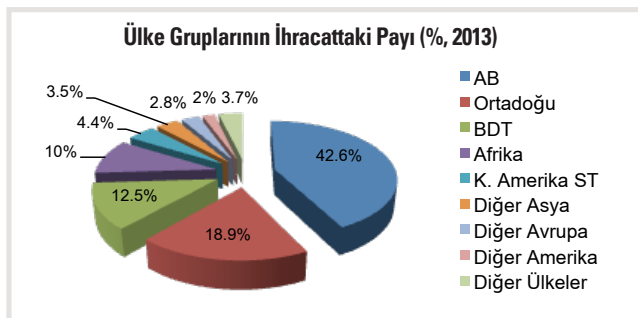
ve İtalya oldu. Yılın en büyük 10 ihracat partneri arasında en büyük artışı %24,3 ile Çin gerçekleştirdi. Çin'i, %15,1 oranında yükseliş kaydeden İspanya izledi. Veriler, 2013 yılında Çin ve Hollanda'nın ilk 10 sıralamasına giriş yaparken, S. Arabistan ve Mısır'ın ise aynı kategoriden çıktığını gösterdi.

Afrika ülkelerinin ihracat payı sırasıyla 0,6 ve 0,3 puan artarak %12,5 ve %10 seviyesine çıktı.

Aralık ayında ihracatta ilk 3 il, sırasıyla 5,62 milyar, 1,07 milyar ve 1,03 milyar dolarla, İstanbul, Kocaeli ve Bursa oldu. Bunu, İzmir, Ankara ve Gaziantep izledi. 2013 yılı genelinde ise İstanbul, toplam ihracattaki %43,9'luk payıyla birinci sırada yer alırken, ikincilik %8,84 ile Bursa'nın oldu. Kocaeli ise %8,75'lik dilimle en çok ihracat yapan 3. il oldu. Yılın en yüksek ihracat artışını gerçekleştiren illerin başında ise %25,6 oranındaki hızıyla Sakarya geldi. Mersin ihracatı da %14,2'lik artışıyla dikkat çekti.

Kaynak: TİM İhracat Verileri

DİŐ TİCARET DENGESİ

TÜİK verilerine göre, Kasım ayında ihracat geçen yılın aynı ayına göre %3,6 artarak 14,3 milyar dolar oldu. Yılın bitmesine 1 ay kala toplam 2013 ihracatı ise, 138,7 milyar dolar seviyesine ulaştı. En yüksek ihracatı gerçekleştiren ilk üç fasıl, sırasıyla %25,6, %12,3 ve %6 oranlarında yıllık artış kaydeden motorlu kara taşıtları, kazan ve makineler ile elektrikli makine ve cihazlar oldu. İhracat büyümesine en büyük puan katkısını motorlu taşıtlar yaparken, bunu %19,2 ihracat artışı gerçekleştiren örmegiyim eşyası fasılı izledi. Öte yandan, büyük ölçüde altın ticaretini kapsayan kıymetli taşlar ve metaller fas-

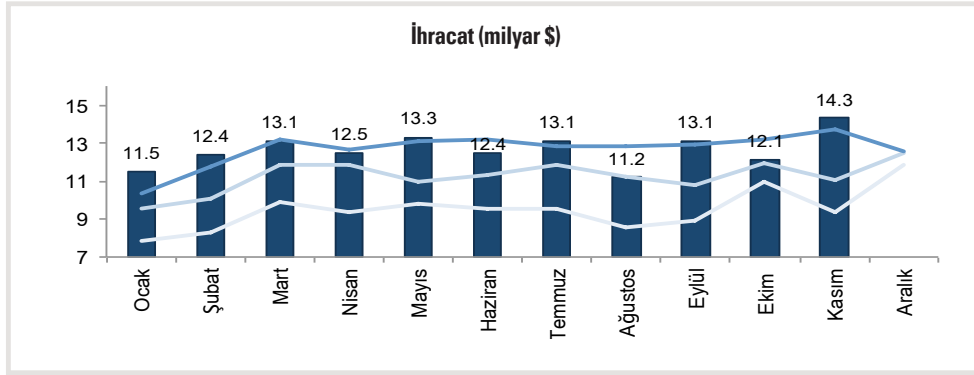
lındaki %61,6 oranındaki düşüş, ihracat büyüme hızı üzerinde 5,4 puanlık aşağı yönlü bir etki yaptı. %17,4'lük ihracat düşüşü kaydeden mineral yakıtlar ve yağlar faslında, toplam ihracat büyümesini olumsuz etkileyen bir diğer kalem oldu.

İthalat ise Kasım ayında geçen yılın aynı ayına göre %2,2 oranında artarak 21,4 milyar dolar oldu. İthalatın Ekim ayına göre aylık yükselmesinde ise, tamamen mevsimsel etkilerin rol oynadığı görüldü. Ocak-Kasım döneminde ise ithalat, 2012 yılının aynı dönemine göre %5,4 oranında artışla 228,5 milyar dolar oldu. En çok ithalatı yapılan fasıllar, sırasıyla mineral yakıtlar

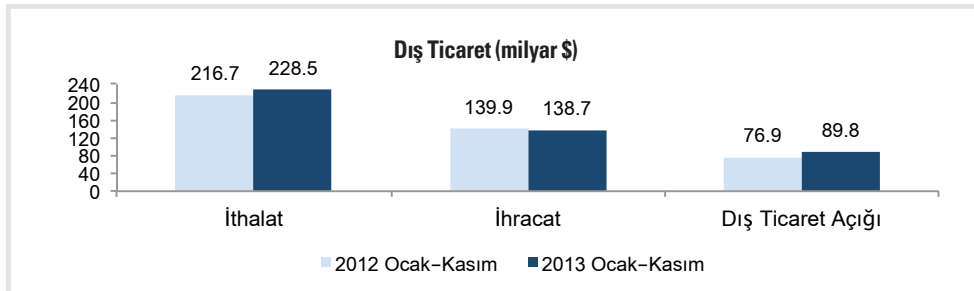
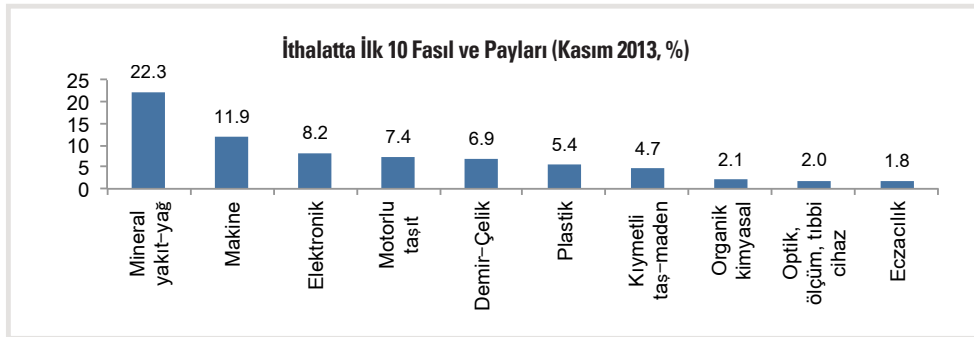
ve yağlar, kazan ve makineler ile elektrikli makine ve cihazlar oldu. Bununla birlikte, ilk sırada yer alan mineral yakıtlar ve yağlar ithalatının, yıllık %10,4 oranında azaldığı görüldü. Kasım ayı ithalatında birçok sektörün negatif ya da düşük seviyelerde değişim kaydettiği gözlenirken, altın ağırlıklı kıymetli metaller ve taşlar faslında artış dikkat çekti. %116,1 artış kaydeden fasıl, Kasım ayı toplam ithalat hızını açıklayan baş etken oldu. Geniş ekonomik grup sınıflandırmasına göre ise, ithalatın yukarı yönlü hareketinde, tüketim mallarında görülen %9,8 oranındaki artış önemli rol oynadı. %2,2 oranındaki ithalat hızına 1,2 puan

katkı yapan bu artışı, 0,7 puanla, toplam ithalatın %71,7'lik kısmını oluşturan ara malları grubundaki büyüme izledi. Geçen senenin aynı ayına göre %2,1 büyüyen sermaye malları ithalatı ise, toplam ithalat hızının 0,3 puanlık bölümünü oluşturdu. Kasım ayında en çok ithalatın yapıldığı ülkeler ise, sırasıyla Rusya, Almanya, Çin ve İtalya oldu.

Bu veriler kapsamında, dış ticaret açığı Kasım ayında yıllık bazda %0,6 oranında gerileyerek 7,2 milyar dolar oldu. Yılın ilk 11 aylık döneminde ise açık, 2012 yılına göre %16,8 artarak 89,8 milyar dolar düzeyine çıktı. Buna bağlı olarak, aynı dönemde ihracatın ithalatı karşılama oranı da, 3,8 puan gerileyerek %60,7 seviyesine düştü.

■ 2013 ■ 2010 ■ 2011 ■ 2012

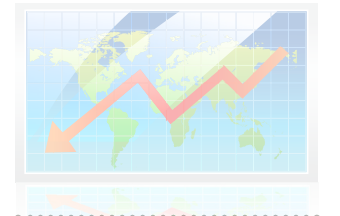

Kaynak: TÜİK

İhracat Kasım Ayında Canlandı

İthalat İvme Kaybetti

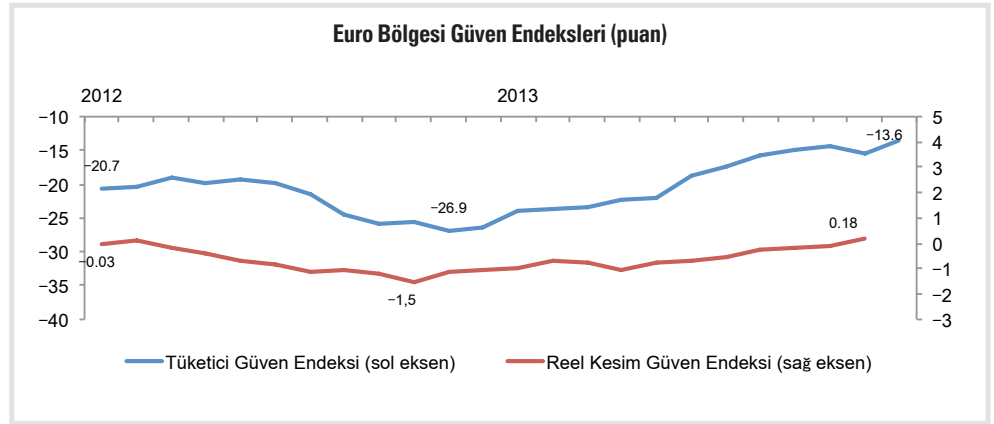
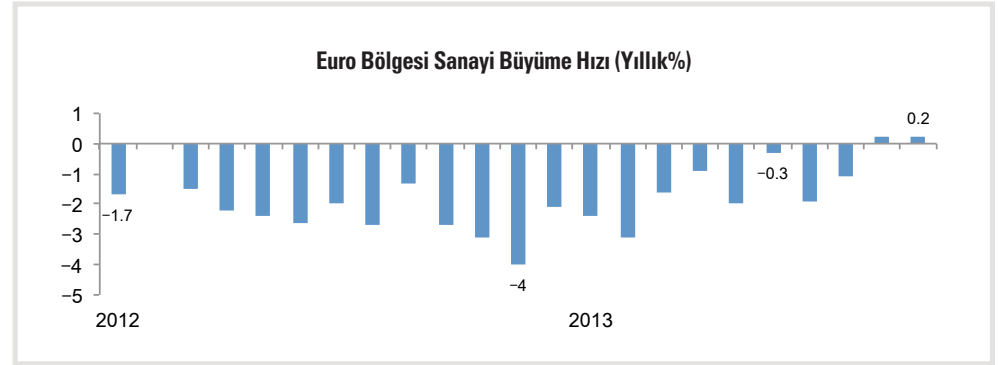
Dış Ticaret Açığı Düşüş Kaydetti

AVRUPA EKONOMİSİ

Euro Bölgesi'nde güven, yükselişine devam ediyor. Ekonomik aktivitedeki canlılık ve iş iklimine dair görünümü yansıtan reel kesim güven endeksinin, 20 ay aradan sonra Kasım'da ilk kez pozitif değer kaydetmesinin ardından, tüketiciden de olumlu haberler geldi. Tüketici güven endeksi, halen kötümserlik kanadında yer almasına rağmen, Aralık ayında yükselerek -13,6 seviyesinde gerçekleşti. Bölgedeki güven ortamı böylece yavaş toparlanmasına devam ederken, Ekim ayı sanayi üretimi rakamları ise beklenenden düşük geldi.

Bölge genelinde %0,2 yıllık büyüme kaydeden sanayi üretiminde, en hızlı artışlar, Romanya, Estonya, Macaristan ve Çek Cumhuriyeti'nde görüldü. Sanayi üretimi daralan ülkelerin başında ise Malta, İrlanda, İsveç ve Yunanistan geldi. Öte yandan, yeni yılın ilk gününde bölgeye yeni bir ülke daha katıldı. Letonya, 1 Ocak 2014 itibariyle, resmi olarak Euro Bölgesi'nin 18. ekonomisi oldu. Letonya, para birimi olarak bundan böyle Euro'yu kullanacak olmayı, ekonomik gelişimi için bir fırsat olarak görüyor. Kişi başına milli gelir düzeyi 2012 yılı itibariyle 8.527 Amerikan Doları olan Letonya ekonomisi, 2009 ve 2010 yıllarında yaşadığı ciddi daralmaların ar-

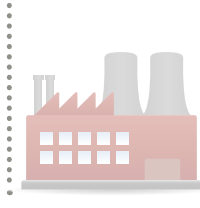

dından yakaladığı toparlanmayı, bölgedeki diğer ülkelere kıyasla oldukça iyi oranlarla sürdürüyor. 2013 yılının ilk üç çeyreğinde %4,2 büyüyen Letonya'da işsizlik ise, %11,8 gibi yüksek sayılabilecek bir oranda seyrediyor. Ülkenin bölgeye katılması, aynı zamanda, mali yapısının da daha sıkı bir denetim altına gireceği anlamına geliyor.

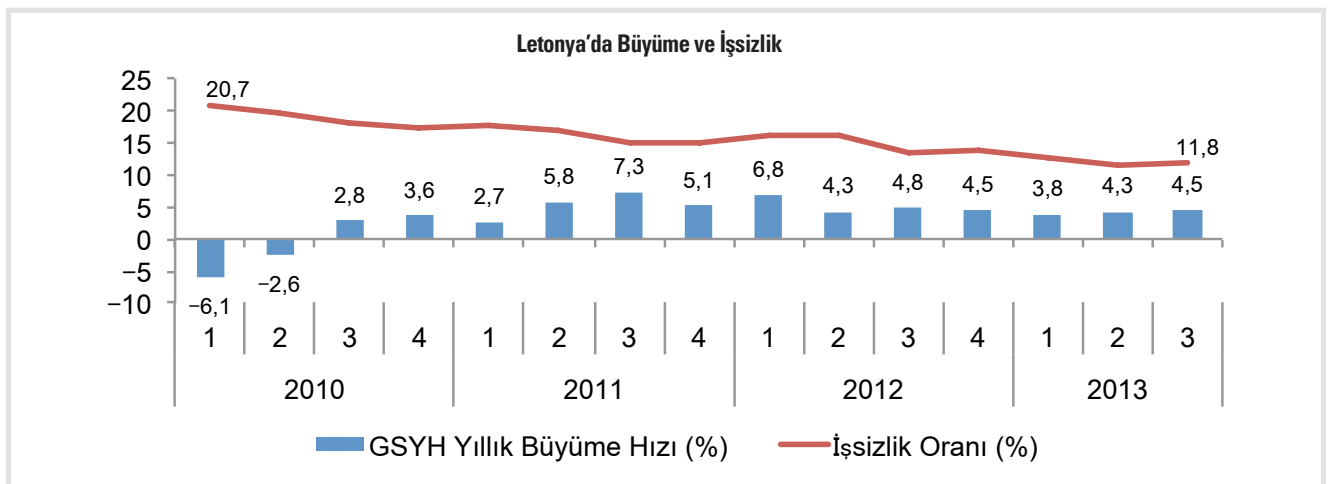
**Avrupalı Tüketicinin
Güveni Artıyor**

**Bölge
Sanayi Üretimi
Beklenenden Zayıf**

**Euro Bölgesi'nin
18. Üyesi Letonya Oldu**

Kaynak: TradingEconomics

ABD EKONOMİSİ

ABD piyasaları 2013 yılının son ayında da olumlu atmosferini sürdürdü. Kasım ayında 2,5 yılı aşkın süre sonra rekor kırarak %57,3 seviyesine yükselen üretici temelli Reel Kesim Güven Endeksi, Aralık ayında hafif bir düşüş kaydederek %57 oldu. 50 seviyesinin üstünde bir puan alması nedeniyle üretim piyasalarının büyüdüğünün sinyali veren endeks,

böylece 2013 yılının en yüksek ikinci değerini kaydetti. Endeksin kuvvetli eğiliminin devam etmesinde, Nisan 2010'dan bu yana en yüksek düzeye erişen yeni siparişler kaleminin %64,2 olarak gerçekleşmesi önemli rol oynadı. Endeksin istihdam göstergesi de, %59 ile, son 2,5 yılın en yüksek rakamlarını sergiledi. Tüketici kanadında ise Kasım ayında, harcamalar Haziran'dan sonraki

en hızlı artışını gerçekleştirdi. Tüketici güveninin Aralık ayındaki sıçrayışıyla birlikte, tüketim son çeyrekte güçlendiğinin sinyallerini verdi. Ülke ekonomisinin üçte ikilik kısmını oluşturan tüketimin, bu nedenle son çeyrek GSYH büyümesini, önceki çeyrekte daha yüksek bir seviyeye çıkarılması bekleniyor. Öte yandan, FED aylardır beklenen parasal sıkılaştırma uygulamasını devreye sok-

tu. 2014 Ocak ayından itibaren tahvil alımlarını 10 milyar dolar azaltacağını açıklayan FED, ABD ekonomisinin parasal genişlemeden yavaş ve dikkatli bir şekilde çıkacağını gösterdi.

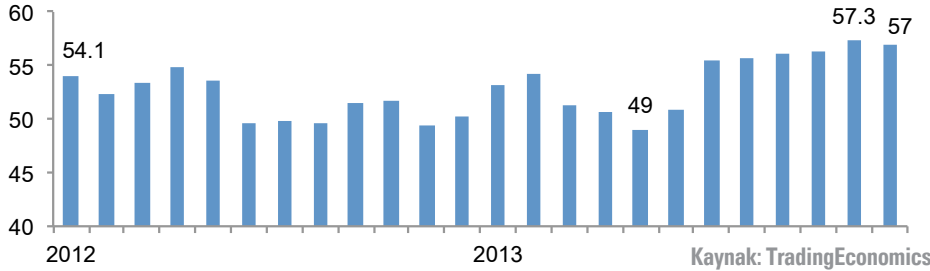
ABD Reel Kesimi Yılı Büyüerek Kapadı

Amerikan Halkı Tüketimini Hızlandırdı

FED Sıkılaştırma Hayata Geçirdi

ABD Reel Kesim Güven Endeksi (puan)

Kaynak: TradingEconomics

YÜKSELEN EKONOMİLER

FED'in alacağı muhtemel sıkılaştırma kararının, gelişmekte olan ekonomilerin paralarına yapacağı etki aylardır beklenmekteydi. Toplantının yapıldığı 16 Aralık haftasından sonraki 3 haftalık süreçte, Amerikan Doları'na

karşı en büyük değer kayıplarından birini %4,67 ile Güney Afrika Randı yaşadı. Bunu, %3,96 ve %2,15'lik değişim oranlarıyla, sırasıyla Arjantin Pezosu ve Brezilya Reali izledi. Rusya, Hindistan ve Endonezya ise nispeten daha düşük seviyelerde değer

kaybetti. Bununla birlikte, karar haftasından önceki 3 haftada gerçekleşen trendle karşılaştırıldığında, kararın para birimleri üzerinde yaptığı etkinin derecesi daha net bir şekilde görülüyor. Önceki üç haftalık dönemde değer kazanma eğiliminde olan Hin-

distan ve Rus para birimleri, kararlar- dan sonra değer kaybı trendine geçti. Hâlihazırda değer kaybı seyrinde olan, G. Afrika Randı, Arjantin Pezosu ve Brezilya Reali'nin ilgili dönemde düşüş ivmesi daha da güçlenirken, sadece Endonezya Rupisi'ndeki düşüş bir nebze yavaşladı.

Öte yandan, 3. çeyrek büyüme rakamlarına, iki yükselen ekonomi verisi daha eklendi. 2. çeyrekte %8,3 gibi ciddi bir hızla büyüyen Arjantin ekonomisi, yılın 3. çeyreğinde hızını düşürerek yıllık %5,5 oranında büyüme kaydetti. Arjantin böylece, yılın ilk üç çeyreğinde %5,7'lik bir büyüme sergiledi. Endonezya ise aynı dönemde %5,6 büyüerek hızını bir nebze daha kesti. Büyüme oranı son iki çeyrekte %5 bandına gerileyen Endonezya'da, enflasyonla mücadele kapsamında artırılan faiz oranlarının yatırımları yavaşlatıcı etkisi gözlemlendi.

FED Kararları Yükselen Piyasaları Etkiledi

Arjantin Büyüme Hızını Düşürdü

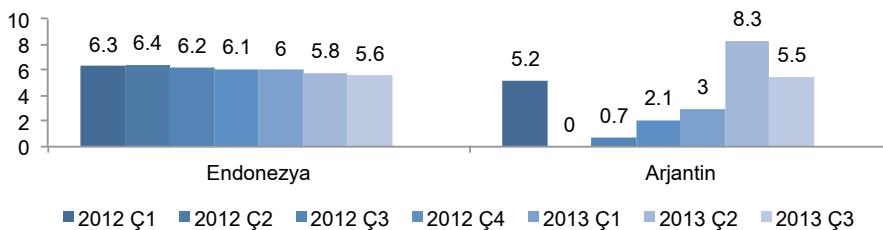
Endonezya

Büyüme-Enflasyon İki Leminde

1 ABD \$=	16 Aralık Pazartesi Açılış	20 Aralık Cuma Kapanış	27 Aralık Cuma Kapanış	3 Ocak Cuma Kapanış	Değişim (%) 16 Aralık-3 Ocak
Güney Afrika Randı	10,28	10,36	10,53	10,76	4,67
Arjantin Pezosu	6,31	6,42	6,49	6,56	3,96
Brezilya Reali	2,33	2,39	2,34	2,38	2,15
Rus Rublesi	32,9	32,99	32,58	33,2	0,91
Hindistan Rupisi	61,75	62,04	61,85	62,16	0,66
Endonezya Rupisi	12,105	12,214	12,261	12,18	0,62

Kaynak: Bloomberg

GSYH Büyüme Hızı (Yıllık, %)

Kaynak: TradingEconomics